

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии**

Аннотация к дипломной работе

**ХРОНОЛОГИЧЕСКАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ
СВЕРХВЕКОВОЙ СУКЦЕССИИ ЛЕСОВ БЕЛАРУСИ В ГОЛОЦЕНЕ**

КАРПЕЙЧИК
Елизавета Александровна

Научный руководитель:
канд. геогр. наук
доцент Е. А. Козлов

Допущена к защите
«__» _____ 2018 г.
Зав. кафедрой общей экологии
и методики преподавания биологии
доктор биол. наук, доцент В.В. Гричик

Минск, 2018

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 40 с., 9 рис., 1 табл., 66 ист.

ХРОНОЛОГИЧЕСКАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ СВЕРХВЕКОВОЙ СУКЦЕССИИ ЛЕСОВ БЕЛАРУСИ В ГОЛОЦЕНЕ.

СУКЦЕССИЯ, ЛЕС, ГОЛОЦЕН, ХРОНОИНТЕРВАЛ, ЭДИФИКАТОР, ЕСТЕСТВЕННЫЕ ФАКТОРЫ, АНТРОПОГЕННЫЕ ФАКТОРЫ, ЛЕСОВОЗОБНОВЛЕНИЕ, СИНХРОННЫЕ СОСТОЯНИЯ, ДИАХРОННАЯ ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ, ДИНАМИКА ЛЕСОВ.

Объект исследования: леса Беларуси в голоцене.

Цель: рассмотреть хронологическую организацию сверхвековой сукцессии лесов Беларуси в голоцене.

В зависимости от породного состава эдификаторного древесного яруса лесные биогеоценозы территории Беларуси были разделены на: сосновые, еловые, березовые, широколиственные (дуб, липа), мелколиственные (ольха, осина). Также отдельно были выделены искусственно трансформированные территории лесов сейчас занимаемые пашнями.

Было выявлено, что лесной покров не был однороден ни на одном из периодов голоцена. Были определены инициальные, медиальные и терминальные стадии сукцессии. Инициальные стадии включают в себя пребореальный, бореальный и первую половину атлантического периодов; медиальные стадии – вторую половину атлантического и суббореальный период; терминальные – субатлантический период и современность.

Были проанализированы спектры, отражающие динамику изменений: спектр зонально-климатического тренда, а также региональные спектры. Определены: *возвратно-поступательный, симметричный, колебательный* характеры изменений лесного покрова. Также было выявлено, что основную эдификаторную роль в голоцене на территории региона выполняет сосна.

В исследовании было отмечено, что научное обоснование восстановления аналогов природных лесов должно базироваться на модельных реконструкциях лесного покрова для региона в доантропогенный период: начало – середина позднего голоцена, 2,5-1,6 л. н. и наибольшее внимание стоит уделить таким лесообразующим породам как сосна, ель, широколиственные породы.

ABSTRACT

Diploma thesis 40 p., 9 pic., 1 table, 66 sources.

CHRONOLOGICAL ORGANIZATION OF THE SUPER CENTURY SUKCESSION OF THE FORESTS OF BELARUS IN THE HOLOCENE.

SUKCESSION, FORESTS, GOLOCENES, CHRONOINTERVAL,
EDIFICATOR, NATURAL FACTORS, ANTHROPOGENIC FACTORS, FOREST
REFRIGERATION, SYNCHRONOUS CONDITIONS, DIACRONIC
CONTINUITY, DYNAMICS OF FORESTS.

Object of the study: the forests of Belarus in the Holocene.

Purpose: to consider the chronological organization of the super century
succession of the forests of Belarus in the Holocene.

Depending on the pedigree composition of the forest tree, forest biogeocenoses of
the territory of Belarus were divided into: pine, fir, birch, broad-leaved (oak, linden),
small-leaved (alder, aspen). Artificially transformed forest areas now occupied by
arable lands have also been separately identified.

It was revealed that the forest cover was not homogeneous at any of the periods
of the Holocene. Initial, medial and terminal stages of succession were identified. The
initial stages include preboreal, boreal and first half of the Atlantic periods; medial
stages - the second half of the Atlantic and the subboreal period; terminal - the sub-
Atlantic period and the present.

Spectra were analyzed that reflect the dynamics of changes: the zonal-climatic
trend spectrum, as well as regional spectra. The following are determined:
reciprocating, symmetrical, oscillatory characters of changes in the forest cover. It was
also found that the main edifying role in the Holocene in the region is performed by
pine.

In the study, it was noted that the scientific basis for the restoration of analogues
of natural forests should be based on model reconstructions of the forest cover for the
region in the pre-anthropogenic period: the beginning is the middle of the late
Holocene, 2.5-1.6 years ago, and the most attention should be paid to such forest-
forming species as pine, spruce, deciduous species.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца 40 с., 9 мал., 1 табл., 66 крын.

ХРАНАЛАГІЧНАЯ АРГАНІЗАЦЫЯ ПАЛЕАСУКЦЭСІ ЛЯСОЎ БЕЛАРУСІ Ў ГАЛАЦЭНЕ.

СУКЦЭСІ, ЛЕС, ГАЛАЦЭН, ХРОНАІНТЭРВАЛ, ЭДЫФІКАТАР, НАТУРАЛЬНЫЯ ФАКТАРЫ, АНТРАПАГЕННЫЯ ФАКТАРЫ, ЛЕСААДНАЎЛЕННЕ, СІНХРОННЫЯ СТАНЫ, ДЫЯХРОННАЯ ПЕРАЕМНАСЦЬ, ДЫНАМІКА ЛЯСОЎ.

Аб'ект даследавання: лясы Беларусі ў галацэне.

Мэта: разгледзець храналагічную арганізацыю зверхвекавой сукцэсіі лясоў Беларусі ў галацэне.

У залежнасці ад пароднага складу эдыфікатарнага драўнянага яруса лясныя біягеацэнозы тэрыторыі Беларусі былі падзеленыя на: сасновыя, яловыя, бярозавыя, шыракалістыя (дуб, ліпа), драбналістыя (алешына, асіна). Таксама асобна былі вылучаныя штучна трансформіраваныя тэрыторыі лясоў зараз занятыя раллею.

Было выяўлена, што лясное покрыва не было аднастайным ні на адным з перыядаў галацэну. Былі вызначаны ініцыяльныя, медыяльныя і тэрмінальныя стадыі сукцэсіі. Ініцыяльныя стадыі ўключаюць у сябе прэбарэальны, барэальны і першую палову атлантычнага перыядаў; медыяльныя стадыі - другую палову атлантычнага і суббарэальны перыяд; тэрмінальныя - субатлантычны перыяд і сучаснасць.

Былі прааналізаваны спектры, якія адлюстроўваюць дынаміку змен: спектр занальна-кліматычнага трэнду, а таксама рэгіянальныя спектры. Вызначаны: зваротна-паступальны, сіметрычны, вагальны характары змяненняў ляснога покрыва. Таксама было выяўлена, што асноўную эдыфікатарную ролю ў галацэне на тэрыторыі рэгіёну выконвае хвоя.

У даследаванні было адзначана, што навуковае абгрунтаванне аднаўлення аналагаў прыродных лясоў павінна грунтавацца на мадэльных рэканструкцыях ляснога покрыва для рэгіёну ў даантрапагенны перыяд: пачатак - сярэдзіна позняга галацэну, 2,5-1,6 г. т. і найбольшую ўвагу варта надаць такім лесаўтваральных пародам як хвоя, елка, шыракалістыя пароды.